

Motion till riksdagen

1989/90:Ub526

av Lennart Brunander och Marianne Andersson

(båda c)

Förskollärarytbildning vid högskolan i Borås

Bakgrund

Riksdagen fattade under våren 1984 beslut om avveckling av förskolläraryt- och fritidspedagoglinjer vid högskolan i Borås och också vid Uppsala universitet. Det huvudsakliga motivet härför angavs vara en för landet i sin helhet alltför hög utbildningsvolym i relation till arbetsmarknaden.

Från centerpartiet påtalades på skilda sätt och vid upprepade tillfällen att de bedömningar som legat till grund för beslutet inte var korrekta och att en brist på behöriga förskollärare i Borås och närregionen redan gjort sig märkbar. Riksdagsmajoriteten har dock inte lyssnat på detta.

Utbildningen i Borås startade redan 1965 och omfattade läsåret 1983/84 120 nybörjarplatser på förskollärarytlinjen och 30 nybörjarplatser på fritidspedagoglinjen. Utbildningens längd varierade för olika studerandegrupper mellan 50 och 100 poäng.

Utlokaliserad utbildning

Undertecknade har alltsedan avvecklingen av de båda linjerna argumenterat för att utbildningen åter skall kunna erbjudas i Borås. Våra krav har hörsammats såtillvida att man nu har beslutat utlokalisera 48 platser från Göteborgs universitet. Det är bra med en förstärkning men den är otillräcklig och systemet är i längden ohållbart.

Att en utbildning på detta sätt utlokaliseras innebär att Göteborgs universitet är huvudman för utbildningen. Det är således universitetets lärare, som sköter undervisningen i Borås, det är universitetets linjenämnd som beslutar om utbildningens innehåll och det är universitetet som disponerar anvisade medel. Universitets- och högskoleämbetet förde i sin anslagsframställning för 1987/88 fram högskolans förslag, vilket resulterade i en tillfällig ökning (60 platser på förskollärarytlinjen 100 p) av antalet nybörjarplatser vid Göteborgs universitet. Efter överläggningar mellan Borås högskola och universitetet beslutades att en 30-grupp studerande på förskollärarytlinjen skulle utlokaliseras till Borås höstterminen 1987.

Den tillfälliga ökningen av antalet platser i Göteborg ersattes inför 1988/89 med en uppräknig av planeringsramen med 30 platser. Även inför detta budgetår fattades i samråd mellan högskolorna beslut om utlokalisering

ring och ytterligare en 30-grupp studerande påbörjade således hösten 1988 sin utbildning i Borås.

Mot. 1989/90
Ub526

Fr.o.m. läsåret 1988/89 har förskollärarytbildningen återupptagits i Uppsala, där också grundskollärlinjen inrättats. Vad gäller utlokaliseringen till Borås från Göteborgs universitet har däremot inga beslut fattats av riksdag eller regering. Utlokaliseringen har kommit till stånd genom lokala överläggningar mellan enheterna.

Behovet av förskollärare

Socialcheferna i Alingsås, Borås, Marks och Ulricehamns kommuner har i skrivelse hösten 1988 till högskolans styrelse redovisat planeringen för en kraftig utbyggnad av barnomsorgen för att uppnå full behovstäckning i enlighet med riksdagens beslut. I skrivelsen rapporterades betydande svårigheter att redan då rekrytera utbildad personal till barnomsorgsverksamheten. Situationen har sedan dess ytterligare förvärrats och samma svårigheter att rekrytera behörig personal rapporteras från övriga kommuner i Sjuhäradsbygden, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo och Vårgårda. Under de närmaste åren beräknas behovet av förskollärare och fritidspedagoger komma att uppgå till 350–400. Det föreligger enligt socialcheferna en uppenbar risk att planerade nya institutioner inte kommer att kunna tas i bruk eller att de får bedriva reducerad verksamhet.

Svenska Facklärarförbundets lokalavdelning i Borås har i skrivelse till högskolestyrelsen uttryckt sin oro för att riksdagens beslut om en förskola för alla barn fr.o.m. 1991 inte kommer att kunna realiseras på grund av bristande tillgång på utbildad personal.

Utvecklingen har visat att de farhågor, om brist på förskolepersonal, vi och andra framfört har varit riktiga. T.o.m. regeringen säger nu att bristen på personal är en orsak till att (s)-löftena om barnomsorgen inte kan infrias.

Bristen på behöriga förskollärare i Borås och Sjuhäradsbygden är mycket stor och väl dokumenterad. Med hänsyn till den geografiska bundenheten hos de studerande, såväl vid rekrytering till utbildningen som vid utträdet på arbetsmarknaden, måste utbildningen kunna erbjudas i Borås.

Återinrättande av förskollärlinjen i Borås

Mot denna bakgrund är det ytterst angeläget att reguljär förskollärarytbildning återupptas vid högskolan i Borås. Den nu pågående verksamheten med från Göteborgs universitet utlokaliserad utbildning kan innebära en viss förbättring av personalsituationen inom barnomsorgen – de första studerande inom ramen för utbildningen utexaminerades hösten 1989. Även om samarbetet med Göteborgs universitet enligt uppgift har fungerat bra, innebär dock denna form av utbildning många praktiska problem vad gäller t.ex. lokal- och utrustningsfrågor, lärarbemanning m.m. En utlokalisering innebär merkostnader för utbildningen i form av resor och traktamenten.

Högskolan i Borås har en administrativ service, som är anpassad till de krav förskollärlinjen ställer, med tillgång till en fungerande praktikorganisation. Man har också ett unikt samarbete med bibliotekshögskolan.

Vi föreslår att antalet nybörjarplatser på förskollärlinjen i Borås bör ökas till minst 60 med hänsyn till arbetsmarknadsbehovet.

Mot. 1989/90
Ub526

Vårt förslag är att förskollärlinjen skall återinföras vid högskolan i Borås. I första hand för att uppfylla riksdagsbeslutet barnomsorg för alla barn fr.o.m. 1991. Andra skäl för detta förslag är:

- ett väl dokumenterat behov av utbildad personal i regionen
- stor efterfrågan från de studerandes sida, omkring fem sökande till varje utbildningsplats idag
- tillgång till ändamålsenliga lokaler
- tillgång till vissa basresurser vad avser service till utbildningen (utrustning och biblioteksresurser, som dock behöver kompletteras)
- i jämförelse med utlokaliserad utbildning lägre kostnader.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att vid Borås högskola inrätta en förskollärlinje med 60 nybörjarplatser.

Stockholm den 18 januari 1990

Lennart Brunander (c)

Marianne Andersson (c)